



# GRÅGÅSEN

4/2018/Årgang 19



GRÅGÆSSENE

**SENIORUDVALGET DOF KØBENHAVN**

[www.dofkbh.dk](http://www.dofkbh.dk)





<b>Bjarne Andersen</b>	<b>40552314</b>
<b>Niels Mathiassen</b>	<b>23647040</b>
<b>Pamela Bartholomeusz</b>	<b>24824345</b>
<b>Poul Reib</b>	<b>41248864</b>
<b>Tage Stampe</b>	<b>45888290</b>
<b>Jan Chr. Mollerup</b>	<b>39658767/40508487</b>
<b>Elsebeth Gludsted</b>	<b>43524868</b>
<b>Jesper Tendal</b>	<b>41680399</b>
<b>Ib Sørensen</b>	<b>40299710</b>

Seniorudvalget arrangerer årligt ca. 20 fugleture og 6 foredrag, fortrinsvis for DOF's ældre medlemmer. På vore ture har fuglene højeste prioritet. Vi lægger også vægt på et godt socialt samvær og nyder i øvrigt årets gang i naturen. Giv venligst besked om eventuel adresseændring til [jkriegel@privat.dk](mailto:jkriegel@privat.dk)



## **HER KAN DU SKRIVE OM FUGLE- OPLEVELSER, REJSER, TURFORSLAG, RIS/ROS O.M.A. KOM UD AF BUSKEN. VI HAR BRUG FOR DINE BIDRAG FOR AT SKABE VARIATION I BLADET!**

### **Gåsefjeren**

Tak til Ole Geertz for at have tillid til, at jeg kan bidrage til Gåsefjeren. Som barn har jeg nok været ret modtagelig, hvad angår fugle.

Da jeg gik i 3. klasse på Madeskovskolen i Nakskov, var vi på udflugt med klasselæreren, da hun begejstret fortalte om lærken og dens sang, rørte det noget i mig.

Senere husker jeg specielt viben og dens kald, som hørtes fra engen. Men den helt store interesse blev vakt i 1973, da en kollega kom og fortalte, at hun på en tur til Sverige i weekenden havde set havørn sidde på en mark ved Glimmingehus.

Det troede jeg simpelthen ikke på. Hun foreslog så, at jeg meldte mig til et fuglekursus, som Carsten Murman havde på Landbohøjskolen, der deltog hun nemlig selv.

Det blev så starten på det med ”fuglekiggeri”, som stadig betyder så meget.

Den første tur med Carsten, gik til Kongelunden og Kofødsenge. Vejret var ret diset med regnbyger og blæst, alligevel havde vi 22 arter, deriblandt enkeltbekkasin.

Jeg tænkte så, at når man på en grå november søndag kunne have sådan nogle oplevelser, var det lige mig. Mellem deltagerne var bl.a. Finn Jensen og hans søn Stig. Desværre blev det sidste sæson, hvor Carsten underviste.

Så meldte jeg mig ind i DOF i 1974, hvor jeg var på mange gode ture.

Igennem Finn blev jeg introduceret til Ole Geerts, som optog mig på sit hold ”alkoholdet” i Brønshøj. På det tidspunkt var Ole i gang med at gennemgå Indiens og Nepals fugle, med henblik på en tur til de lande. Turen var uopnåelig for mig, mente jeg, p.g.a.økonomi.

Men med det sammenhold og gode kammeratskab, jeg fandt på holdet, endte jeg med at tømme bankkontoen og tog med på turen i 1982. Det fortrød jeg ikke, den tur var alle pengene værd.

I 1983 havde jeg mit første ”sammenstød” med Kjeld. På en privat fugletur til Sverige tørnede vores biler sammen, i Dragør, da vi skulle ombord på færgen. Et halvt år efter var vi flyttet sammen.

I forbindelse med Kjelds arbejde, flyttede vi i 1985, et år til USA, Madison, Wisconsin blev basen.

Kort efter vores ankomst meldte vi os ind i Audubon Society og deltog i den lokale afdelings ture, altid samkørsel i private biler. Det gav mange spændende nye arter. Den første tur gik til Mississippi River, hvor vi bl.a. stod og kiggede ned på den hvidhovedede Havørn.

Under vores ophold havde vi mulighed at rejse til andre stater, så som Florida og Californien. Fuglene fyldte meget hver gang, og sådan er det stadig.

Tilbage i Danmark fortsatte vi med at rejse, når det kunne lade sig gøre.

Mange fine fugleområder i Europa har vi besøgt. Det er også blevet til en del ture til Afrika, 5 forskellige lande, med 6 besøg i Sydafrika, Sri Lanka, Tobago/Trinidad og måske toppen af alt nemlig Galapagos.

Da jeg gik på efterløn, blev det så ”Grågæssene”, der stod højt på aktivitetslisten, det var meget vigtigt for mig at komme med på turene og til foredragene. Det har givet mange og dejlige oplevelser.

Med et hus beliggende tæt på Fedt og Smørmosen, er vi i bestemte vindretninger heldig at

Og med et sommerhus i Odsherred med mange gode lokaliteter i nærheden samt et hjemmelavet vandhul på grunden, er vi godt dækket ind.

Jeg giver Gåsefjeren videre til Anne Glad og Peter Christensen  
September 2018

**Iben Nielsen**

## **Dagbog fra turen til Vadehavet 23.-26.september 2018 v/Peder Agger – alle fotos fra turen Bjarne Andersen.**

Stemningen var god da 36 grågæs plus Jakob mødtes ved Ballerup Rådhus klokken 8 søndag morgen den 23.september. Lette skyer, sol og 13 grader hindrede ikke at tre husskader, en ringdue og to krager kunne ønske os god tur, da vi satte i gang mod Kildebjerg, en parkeringsplads ved motorvejen vest for Odense. Her kunne vi indtage kaffen i den temmelig friske morgenluft. Den noget påtrængende larm fra motorvejen medvirkede til at kun gråspurve, musvit, solsort og stær prægede artslisten.





Men Gåseheltene fortsatte ufortrødent mod Jylland, nærmere bestemt Sneum Digesø i hvilken vi dog kun så knopsvane, gravand og skarv.

Men udenfor diget var der et mylder, som burde prises, hvis ikke det i den grad blev overgået af oplevelserne på næste stop, Ballum Sluse. Det var nu højvande og stiv pålandsvind, hvilket pressede fuglene helt tæt på diget og Gåseheltene kunne se tusindvis af hjejler lave ballet i luften, 500 viber søgte at gøre dem kunsten efter medens 6-8 ravne diskuterede med én af de fire havørne, om hvem der nu skulle have del i resterne af det bytte den havde nedlagt. To små spættede sæler skutede sig i sivene ved åmundingen.



Således oprømte kunne vi drage til Højer Dagligbrugs, hvor to alliker, 10 tyrkerduer og 50 gråspurve holdt til ved kornsiloen ved siden af parkeringspladsen. Sidste stop på dagen var etablissementet Hohenwarte, Hvor der vankede kålbudding og æblekage.

Mandag morgen: Stærk blæst, sol og drivende skyer og regnbyger. Ved sydenden af Margrethe Kog så vi turens første sølvhejre, tusindvis af gravænder, havørne, skeænder, ryler, kobbersneppe mm alt sammen på trods af den meget stærke vind og regn fra NNV.

Tørstende efter læ, vendte vi bussen mod Draved skov, hvor formiddagskaffen indtoges i aftagende regn. Efterfølgende en dejlig tur til fods kom solen og småfuglene frem.



Vi så bl.a. Gulspurv, bogfinke, kvækerfinke og rødhals i tjørn og bævre asp ved Kongens Mose, hvor traner og kærhøge glimrede ved deres fravær. Dagen var dog langt fra slut. Foran os ventede en pragtfuld 'Havneobs' ved Havneby på Rømø med hundredvis af strandskader, pibeænder, stenpikker, stenvender, alm. ryle og islandsk ryle, sol og afrundet med dagens vist 7'ene byge. Om aftenen var der sort sol ved Avenstoft og aftenkaffe med is på Hohenwarte.

Tirsdag var der sol og svag vind med landsvaler på taget og smukt plettede stære på vejrhanen. Efter en afgang præget af forvirring omkring forbyttede kaffetermokander blev vi atter draget mod Margrethekogens sydende, hvor en kæmpe flok klyder fouragerende sammen med ryler der i tusindvis var strøet ud over vaden, storspover fløjtede og i Rickelsbüller Kog syd for grænsen 'skimmede' hundreder af skeænder vandoverfladen medens skægmejsler legede gemmeleg med Grågæs i sivet.

Således opladte kunne vi med store forventninger vende syd på. Ved Beltringharder Koog ud for Bredstedt kunne vi studere fouragerende strandskader, storspove, bramgæs og damklire. Temperaturen var steget til 17 grader, og man kunne høre lærken slå triller. Fra fugleskjulet og vejen var der udsigt til en flot havørn og ellers knarænder, spidsand, krikand, pibeand og viber.



Herfra kørte vi atter nord på til lidt syd for Schlüttsiel, hvor vi i læ af bussen havde et flot udsyn til en lagune med bramgæs, blishøns, viber og ryler. Og på turen op til færgelejet, som nogle af os tilbagelagde til fods, blev der observeret vandrefalk, dværgfalk, knortegås, kanadagæs og nilgæs. På den videre hjemtur til Hohenwarte var vi et smut indenom Fakta og Fleggaard bl.a. fordi nogen havde fået den glimrende ide, at portvin ville egne sig godt til det stegte flæsk eller rødspætterne der ventede på middagsbordet. Det gjorde den. Så stemningen blev pisket op til, at vi ikke blot fik øset af den rige fond af vitser, som Grågæssene råder over, men også fik indikationer på, hvilken fugl, der er mest populær i gåseflokken. Det er klyden.

Det blev der sovet på. Så blev der pakket og fordelt kaffekander, inden vi for sidste gang drog til Margrethekogens sydende. Nu var det i modsætning til morgenen før koldt, blæsende og overskyet, hvilket dog totalt blev overskygget dels af at nogle af os så to vandrefalke i klammeri og især af, at vi alle kunne overvære en eksklusiv performance, hvor en (måske psykisk afvigende) sortklire viste, hvordan man fanger hundestejler.





Grågæssene var nu lidt trætte og hjemadrettede. Alligevel ventede en lødige obs på os ved Bøjden Nor. Selv om den foregik i strid blæst gav den pibeand, spidsand, lille lappedykker, kobbersnepe, dobbelt bekkasin foruden tre nye arter: bjergirisk, sildemåge og sangsvane. Trætte og tilfredse kunne vi gøre artsregnskabet op. Det blev 94 arter, og Lis Klarskov vandt gættekonkurrencen – Gæk, Gæk, Gæk!

# FRA DAGBOGEN

## ***Kort og godt om afviklede arrangementer***



**Stauings ø 2. august 2017.** Efterårssæsonens første tur gik som vanligt til Stauings ø.

Vi var 25 deltagere, og vi så 33 arter. Der var bl.a. stor og lille kobbersnepe, strandkader, mudderklire og tinksmed, men ingen ryler eller hjejler. Vi havde 5 forskellige terner: Hav-fjord-split-dværg og rovterner.

Desuden havde vi flere fiskeørne, og da vi nåede frem til frokosten, kom dagen bedste fugleoplevelse som var en havørn, der blev moppet af en fiskeørn. Turen sluttede med isspisning ved kiosken.

Elsebeth



### **Saltbæk vig den 23. august 2018**

Vi var 33 Grågåes, der startede fra Ballerup kl. 7 med Jakob som chauffør. Det var skyet, men vejrudsigten lovede sol, og det kom til at passe.

Vi kørte direkte til Saltbæk vig, hvor vi først gik ud af Alleshavevej for at se ud over Sejerøbugten. Her var en del vadere, andefugle og måger og desuden havde vi 4 ravne på en gang, der fløj rundt over markene og diskuterede et eller andet.



Efter formiddagskaffen gik vi ind til Saltbæk vig området Vi så mange forskellige vadere og desuden havde vi havørn, rød glente, rørhøg og flere tårnfalke.



Næste stop på turen var Reersø. Vi holdt første pause ved Flasken, hvor vi bl.a .havde 2 fiskeørne og en havørn i luften samtidig. Efter at Jakob havde serveret Lumumba, kørte vi ned til havnen, hvor vi havde edderfugle og en toppet skallesluger. Dagen udbytte var 56 arter. /Elseb

## **Bustur til Falsterbo, onsdag 05 sep. 2018.**

Efter opsamling ved Tårnby Station , hvor yderligere 9 grågæs hoppede på bussen, blev kursen sat mod Øresund og Sverige med i alt 39 grågæs. Vejrudsigten lovede flot, høj solskin med en vind, der blæste i det nordlige hjørne, men fra skiftende retninger i løbet af dagen.

Efter passage af tunnellen ønskede Poul Reib mikrofonen, for at informere om at Finn Jensen , alias Honning Finn, et mangeårigt medlem og turleder var afgået ved døden om tirsdagen.

Under passagen af broen informerede Ib lidt om sikkerheden ved skråtagsbroer i forlængelse af ulykken i Genua, hvor en bro af denne type var styrtet sammen, hvorved mange mennesker var blevet dræbt.

Tidspunktet for grågæssenes tur var set historisk, velvalgt idet det største udtræk af hvepsevåger nogensinde fandt sted en 03. sep, godt nok for mange år siden, men alligevel....



Ankommet til p-pladsen ved golfklubben, delte gruppen sig idet en flok gik til Nabben og en anden blev på Kolabacken, medens chauffør Jakob måtte finde en p-plads et andet sted i byen. Men det blev et yderst magert udbytte, hvad angår udtrækkende rovfugle. Først ved 11-tiden kom den første skrue med våger, spurvehøge og enkelte røde glenter. Det var lige før, der var flere fuglekiggere end fugle.



På skærmene ved fyrhaven kunne læses at trækket mandag 03. sep var på 6500 stk, hvoraf 4200 var landsvaler og tirsdagen 04. sep havde trækket kun været på 1600 stk, så onsdag var næsten dømt til at blive fattig på fugle. På turen til Nappen og ude ved spidsen sås bl. a. dobbeltbekkasin, sortklire, klyder, hvidklire, skarver, gravænder, mindre flokke af ryler og hjejler samt diverse ænder.

Fra golfklubben kørtes til Ljungen for at indtage frokost, og efterfølgende gå til Engsnæsset, med indsamling af porse på tilbagevejen til Ljungen. Ude ved Engsnæsset vagte det stor begejstring, da en ung havørn passerede, godt nok højt oppe, men det skulle vise sig at blive turens eneste ørn. En enkelt lærkefalk blev også noteret.



Med det lidt magre resultat var alle klar til at forlade Ljungen tidligere end beregnet, men dog først efter indtagelse af den uundgåelige Lumumba og i stedet for standse ved stranden ved Høllviken. Det



blev på en p-plads forbeholdt personbiler, men Jakob fik os alligevel bugseret ud derfra. Langs stranden sås tinksmed og hvidklire.

Næsen blev sat hjemad kl. 15.15. Dagens udbytte blev ved fælles hjælp 55 arter. Udbyttet var magert, men vejret havde været pragtfuldt, så alt i alt en god tur.  
Ib

# OKTOBER – JANUAR 2018 – 2019.

## Grågæssenes ture og foredrag, oktober 2018 – januar 2019

**Foredrag:** Alle foredrag afholdes i Vanløse Kulturhus, Frode Jacobsens Plads 4, Vanløse. Tæt ved S-tog og Metro. Starttidspunkt kl. 13.00. Entré 30 kr. Kaffe/te og chokolade til 20 kr. kan købes fra kl.12.30. Huske at der er tale om 3-timers P-zone.

**Onsdag den 24. oktober.** Foredrag v. naturfotograf Per Finn Nielsen.

En tur gennem mit univers som naturfotograf med min passion for fugle præsenteret gennem sjove og usædvanlige synsvinkler.

Der vil være fokus på hvinanden, som jeg har fulgt på tætteste hold i mange år både i luften, i reden og under vandet.

**Onsdag den 14. november.** Foredrag v. Marco Brodde.

Fuglebeskyttelse og kunst i Vadehavet.

Med bopæl på Fanø, midt i den danske del af vadehavet, arbejder Marco Brodde som formidler, naturbeskytter og naturkunstner. Under foredraget vil vi se eksempler på, hvordan man i området arbejder med både konkret fuglebeskyttelse og med de visioner for naturen, som Nationalpark Vadehavet søger at realisere. Vi vil høre de gode historier om dette unikke økosystems hemmeligheder og endelig kigge bag om fugle- og naturkunstnerens metoder. Marco vil medbringe en kasse med hans seneste bog, der vil være til salg, og en samling originale akvareller.

**Onsdag den 12. december.** Foredrag v. Stig Jensen.

Senegal med sværme af fugle.

Senegal er ukendt i fuglekiggerkredse, overraskende, landet byder på et overfløddighedshorn af fugleoplevelser, stort havfugletræk, tusindvis af ænder, hejrer og pelikaner, spændende Sahel specialiteter, farveladefugle som krokodillevogter, ellekrager, isfugle, biædere m.m.

Overnatningsplads med små tårnfalke og næsten hele verdensbestanden af svalehaleglente er ren verdensklasse.

**Onsdag den 16. januar.** Foredrag v. Christian Andersen Jensen.

Chukotka NØ Sibirien juni 2017. På sporet af den karismatiske skeryle.

En tur til det nordøstlige Sibiriens nærmest uendeligt store tundralandskab, som i starten af juni

tiltrækker en lang række vadefugle, ænder og gæs. Turen bød på mange spændende oplevelser af bl.a. skeryle, kæmperyle, terekklire og rødhalset ryle.

**Ture:** Kontakt Jan Chr. Mollerup på tlf. 40 50 84 87 eller på mail: f.mollerup@mail.dk

**Turledere:** Elsebeth Gludsted (telefon 2178 5274), Jesper Tendal (telefon 4168 0399), Bjarne Andersen (4055 2314) og Ib Sørensen (4029 9710)

**Hvis du i sidste øjeblik forhindres i at deltage i en bustur bedes du kontakte en af turlederne, så vi ikke står og venter på dig.**

**Tur i egne biler til Vestamager, onsdag den 17/10 kl. 10 – 15.** Vi mødes ved parkeringspladsen på Frieslandsvej og går til Hejre- og Klydesøen.

**Obligatorisk tilmelding til Pamela Bartholomeusz (2482 4345) af hensyn til eventuel opsamling.**

**Bustur til Maderne og Avnø, onsdag den 7/11 kl. 7 – 17.** Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører efter opsamling på pendlerparkeringspladsen ved afkørsel 31a/Solrød Syd til Maderne hvor vi kigger efter havørn og forbigående svømmefugle. Herfra fortsætter vi til Avnø hvor vi går til skoven og stranden og kigger efter de sidste vadere, havørne og sælerne. Max 36 deltagere. Indbetal kr. 270,00 på bankkonto reg.nr. 9541 konto 60072035, DOF København, Seniorudvalget senest den 24/10. **Husk ved betaling at anføre hvis du ikke stiger på i Ballerup.**

Efter 1. november kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Mollerup.

**Tur i egne biler til Kyndby, Selsø m.v., onsdag den 21/11 kl. 9 – 14.** Vi mødes på parkeringspladsen ved Kyndby Værket, fortsætter herfra til Selsø og slutter ved Østerskov.

**Obligatorisk tilmelding til Pamela Bartholomeusz (2482 4345) af hensyn til eventuel opsamling.**

**Tueholm Sø og Vallensbæk Mose onsdag den 5/12 kl. 10 – 14: JULETUR.** Vi mødes ved restaurant Mosehuset på Rendsagervej i Vallensbæk, og går en tur rundt om søerne – inden vi samles i en af bålhytterne til julehygge. Medbring som sædvanlig lidt julegodter til fælles indtagelse.

**Tur i egne biler til Rådvad og Dyrehaven, onsdag den 9/1 kl. 10 – 14.** Vi mødes på parkeringspladsen ved Stampen og går via Rådvad til Dyrehaven. Undervejs ser bl.a. efter vandstær, ravn, spætter og diverse småfugle.

**Obligatorisk tilmelding til Pamela Bartholomeusz (2482 4345) af hensyn til eventuel opsamling.**

**Tur i egne biler til Alsønderup, Strødam og Solbjerg Engsøer onsdag den 23/1 kl. 10 – 14.** Vi mødes på parkeringspladsen ved Nejede Vesterskov og går gennem skoven til fugletårnet ved Alsønderup Engsø inden vi kører videre til Strødam og Solbjerg Engsøer.

**Obligatorisk tilmelding til Pamela Bartholomeusz (2482 4345) af hensyn til eventuel opsamling.**

**Flerdagstur i bus til Skåne Tranås, mandag den 4/2 kl. 7.00 – onsdag den 6/2 kl. 17.00.** Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører efter opsamling i Tårnby på den traditionsrige vintertur i Sverige hvor vi bor på Skåne Tranås vandrehjem. Her bor vi i dobbeltværelser med eget bad/toilet (der er dog 4 værelser uden eget bad/toilet i hovedbygningen). Max 26 deltagere. Indbetal kr. 2.250 på bankkonto reg.nr. 9541 konto 60072035, DOF København, Seniorudvalget senest den 1/12. Der er mulighed for få enkeltværelser med fælles bad/toilet til en merpris på 500 kr. Prisen er inkl. bus, 2 overnatninger, linnedpakke, 2 x morgenmad og 2 x middag. Frokost som indtages i felten, må du selv sørge for. **Husk ved betaling at anføre hvis du ikke stiger på i Ballerup.** Efter 2. januar kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Mollerup.

**Forårsturen er planlagt til den 30/4 – 3/5 og går til Lille Vildmose, Vejlerne og Skagen.**

Eventuel framelding til endagsbusture må finde sted senest onsdag ugen før turens afholdelse. Det indbetalte beløb returneres, fratrukket et ekspeditionsgebyr på kr. 50.-/pr. ekspedition.

**BEMÆRK: VI SENDER INGEN BEKRÆFTELSE PÅ ENDAGSBUSTURE. DU ER PÅ LISTEN, HVIS IKKE DU HØRER FRA OS. PÅ FLERDAGSBUSTURE SENDER VI BEKRÆFTELSE PÅ DIN TILMELDING**

Redaktion: Poul Reib/e-mail: [poul.reib@gmail.com](mailto:poul.reib@gmail.com)

Hjemmeside <https://goo.gl/photos/CsQ1pnGASBVjX5Nr5>

Fotos: Poul Reib

